

Et tilfeldig funn

Olav kom til meg for litt over et år siden kort tid etter at han ble pensjonist.

Pasient: Det er deilig å ha god tid til å lese avisen om morgen. Deretter går kona og jeg som regel en times tur før vi spiser lunsj sammen. Jeg har i grunnen aldri følt meg så frisk som nå, men vil gjerne ha en sjekk for sikkerhets skyld.

Jeg undersøkte Olav og bestilte noen prøver. Alle svarene var fine unntatt en. Det var litt blod i urinen. Mengden var så beskjeden at blodet kun var påvisbart med en kjemisk test, og da jeg kikket på urinen med mikroskop. Det var ikke tegn til urinveisinfeksjon eller en betennelse i nyrene. Blødningen måtte derfor ha en annen årsak. Jeg henviste Olav til en røntgenundersøkelse av urinveiene og til en spesialist i urinveislidelser (urolog). Røntgenbildene viste at blødningen trolig skyldtes kreft i urinblæren. Diagnosen ble bekreftet da urologen førte et tynt rør opp gjennom urinrøret og gransket innsiden av urinblæren. Han fjernet samtidig svulsten. Den var heldigvis begrenset til overflaten av blæreslimhinnen. Det ble ikke gjort funn som tydet på at kreftcellene hadde vokst nedover i slimhinnen eller spredd seg til andre steder i kroppen.

Pasient: Det var et sjokk å få diagnosen. Jeg hadde ikke ventet at dette skulle bli starten på min pensjonisttilværelse. Nå har det likevel gått veldig bra, må jeg jo si. Jeg er selvsagt svært glad for at de ikke måtte fjerne blæren.

Lege: Ja – det var fint at du kom til en sjekk i fjor, for sykdommen gir ofte lite symptomer før det er for seint. Det var jo nærmest tilfeldig at vi oppdaget den hos deg.

Pasient: Ja, og takk for det! Jeg forstod for øvrig på sykehuslegen at jeg nå er blitt vaksinert mot denne kreften. Er det ikke sånn?

Lege: Det er korrekt. Behandlingen du har fått reduserer i betydelig grad sannsynligheten for tilbakefall eller nye svulster i blæren.

På sykehuset hadde urinblæren hans i en periode ukentlig blitt skylt med en vaksine (BCG) mot tuberkulose.

Pasient: Hvordan i all verden kom noen på den ideen?

Lege: I 1929 oppdaget en amerikansk lege at personer som har hatt tuberkulose sjelden får blærekreft. Etter hvert forstod man at immunsystemets reaksjon på tuberkelbakterier også hemmer kreftceller i urinblæren. Omkring 1970 begynte man derfor å vaksinere mennesker som hadde blærekreft mot tuberkulose for å framkalle en tilsvarende immunreaksjon. Etter hvert oppdaget man at det er mest effektivt å skylle innsiden av blæren med vaksinen.

Pasient: Er jeg nå vaksinert mot flere typer kreft?

Lege: Nei, dessverre. Man har sjekket om metoden virker ved kreft i lungene, tykktarmen, prostata og nyren, men det gjør den ikke.

Pasient: Den har i hvert fall fungert for meg! Alt har sett fint ut ved kontrollene jeg har vært til.

Lege: Ja – dette ser lovende ut. Sykdommen var kommet så kort at sannsynligheten er meget stor for at du er blitt helbredet.